

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
2. การสร้างเครื่องมือ
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หัวหน้างานห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 53 คน จากห้องสมุดประชาชน จำนวน 53 แห่ง แห่งละ 1 คน ใน 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 49 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 92.45 ของประชากรทั้งหมด

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการดำเนินงานห้องสมุดประชาชน ด้านการบริหารจัดการ ด้านบริการและกิจกรรมของห้องสมุด ตลอดจนปัญหาการดำเนินงานห้องสมุด เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. นำแบบสอบถามเสนอประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ผู้วิจัยจะได้นำข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์และเหมาะสมต่อไป
4. ดำเนินการแก้ไขร่างแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ และนำแบบสอบถามดังกล่าวไปให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไข ให้มีความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้อง (IC) ทั้งนี้มีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

- 4.1 นายอนุชา พงษ์เกษม ผู้อำนวยการสถานศึกษาศูนย์บริการการศึกษา

นอกโรงเรียน อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

4.2 นายสุชาติ ศรีนวนนัต ศึกษาพิเศษ สำนักบริหารงานการศึกษาโรงเรียน

4.3 นางสาวพัชรา เต็งรังสรรค์ ครู คศ.2 หัวหน้างานห้องสมุดประชาชน

“เฉลิมพระเกียรติฯ” จังหวัดขอนแก่น

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจากผู้เชี่ยวชาญ หลังจากที่ได้พิจารณาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา เสนอประธานและกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับหัวหน้างานห้องสมุดประชาชนอำเภอในจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีลักษณะการดำเนินงานคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากรที่ศึกษา จำนวน 5 ฉบับ เพื่อทดสอบว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสามารถสื่อความหมายของคำถามได้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ เพื่อให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้น สามารถใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรได้อย่างถูกต้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม 1 ชุด สำหรับบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนอำเภอ เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ประกอบด้วย สถานที่ตั้ง อาคารสถานที่ บุคลากรห้องสมุดงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ การบริการสารสนเทศ และการจัดกิจกรรมห้องสมุด มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และเติมข้อความ/ตัวเลขลงในช่องว่าง

ตอนที่ 2 การประเมินสภาพการดำเนินงานห้องสมุดทั้งที่เป็นสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเติมข้อความ/ตัวเลข ลงในช่องว่าง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของห้องสมุดประชาชนอำเภอ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในเขตภาคตะวันออก จำนวน 53 คน

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือ ไปยังหัวหน้างานห้องสมุดประชาชนอำเภอ ทางไปรษณีย์ โดยแนบซองเปล่าพร้อมติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ผู้วิจัย
3. ขอรับแบบสอบถามคืนตามกำหนด ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่สุด เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล
4. นำแบบสอบถามทุกฉบับที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ตามกระบวนการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับกลับคืนมา มาพิจารณาความสมบูรณ์ นำมาจัดรหัส แล้วกรอกตัวเลขคำตอบลงในกระดาษรหัส

2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

2.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพห้องสมุด ประกอบด้วย สถานที่ตั้ง อาคารสถานที่ บุคลากรห้องสมุด งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ การบริการสารสนเทศ และการจัดกิจกรรม ห้องสมุด หาค่าความถี่และค่าร้อยละ

2.2 ตอนที่ 2 การประเมินสภาพการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนอำเภอทั้งในส่วนสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบเต็มข้อความ/ตัวเลข ลงในช่องว่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้การทดสอบขนาดของผล (Effect Size)

2.3 ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนอำเภอ หาค่าความถี่และค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. ร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
3. ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน กับสภาพที่ควรจะเป็น ใช้การทดสอบขนาดของผล (Effect Size) โดยมีสูตรดังนี้

$$\gamma = \frac{\mu_1 - \mu_0}{\sigma}$$

โดยที่ γ (Gamma) คือ ขนาดของผล

μ_1 คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่เป็นฐานการเทียบ

μ_0 คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่นำมาเปรียบเทียบ

σ คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่เป็นฐานการเทียบ

โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (Howell, 1999, pp. 208-209)

γ ความหมาย

.20 น้อย

.50 ปานกลาง

.80 มาก

ในทางปฏิบัติ ผู้วิจัยกำหนดช่วงของการแปลความหมายจากแนวทางของเกณฑ์ข้างต้น

ดังนี้

ต่ำกว่า .20 หมายถึง น้อยที่สุด

.20 - .49 หมายถึง น้อย

.50 - .79 หมายถึง ปานกลาง

.80 ขึ้นไป หมายถึง มาก